

F 192 10

strum. n. 100 G. H.

F 192 10

DISPVTTOES.

Ad vrsam Artis
DETAPHAS

Traditam Sapi^{mo}. ac R.
P. Frān. Treire
Societate 388V.

In Eborensi Academia Anno Dni 1630.

Scripsit Antonius d' Azcto
eiusdem Societatis
olim.

Dicitur Ihesus Cristus Magnus Potens Agnus Deus Victor Xristos

Deo vobis semper gloria et
in domini dñe et dectoris dectoris

1883. Alterius

obligatae. Invenimus quod
cibiis et cibis. Et cibis et cibis.

S Prefatio

Artes velut aquila magnarum alarum sublimi feriens sydera vestra, neque humeris haec, aut inferiora sequuntur, sed amplissimi non spatijs contentus, sumum sibi. **P**lus ultra quæsauit: nam tam meta tunc publica id est ac ultra, & supra nubia; subtilissimus n. plus, a rebus, ipsa mæ immersit, nostrisque sensibus obicit, per supremam quandam contemplationem abstractus, animum adicit hæc speculanda, quæ mæ corrent, et ab omni cogito re luce praescinduntur. Id aut per liberos 14. ubique sibi simili, felicissime pateat; quorum argumenta vigilatim tradidit **S**eneca tom. i. in proano c. 3. Nos, quia omnia persequi nec libet, nec licet, pro certo supponentes cum satis coi, ut uidere est apud **S**aar. d. i. sect. i. n. 24. ens reale, ut sic, sub omnimoda abstractione à mæ esse ad aquatum eternum obtum, q. scilicet, et plerunque tractari solita ita percurrent, ut ex more nostro facilitore quidem breviter insinuamus, difficultiore vero, et plenius, et profundius expormamus.

In primis de mæ entis realis en to, ac eius attributi agemus; deinde alterum principium divisionis membrum, nempe ens infinitum, sed hoc optimum maximum. It. intactum relinquens, et altero, nempe dente crebro, et finito in to, ac de eius primis subtis, istarum præiubus speciam p. 10. vulgata p. 11. discurrendo presenti in opere differemus, nam d' illius eis anno p. 11. disputationis, ut scholæ legibus servire: mus.

Diss.

Disp. j^a

De nā entis realis in cor^A
Sect. j^a

De multiplici entis coiffimē sum-
pti disiue.

Vt hāc entis realis, qui ē sopus noster, melius en-
tēmus, uaria, end, wīspūe sumptū diuisiōe, so-
portet ut p̄mittamus, ut cetera ab idēnti, separe-
mus, et aquiuocationum scopulos fugiamus. Di-
vidit^r eās coiffimē sumptū, in ens reale,
et nōis: de ente rāoī dictum est satis à fozia C
q. 6. vtam, et à nōis in supplemento q. i..

Ens reale diuīti in posituum, et negati-
vum: Ens reale negatiūm ē negatio ali-
cuius p̄tē positūm, p̄ sine dependiā obtinua itū,
exire dītō in suū mō in resū nō, ut caritas in Pe-
tro, tenebra in aere: de quo et fozia locū cito,
et nos in eod supplemento q. 2. a. 3. p̄ tē tenue-
tate abundē tractauimus.

Ens reale posituum (p̄ simplici vocati
ens reale) diuīdi in creationem, et non cre-
ationem: non creationem est gōtū Deū: creaturū dupli-
citer diuīti ab eōtē: s̄ in subiectū, et accēsiō; de
qua diuisiōe sufficiētē cogere C. in fozia ad caput

23; & 4. & Primitus q. i.: 2 in decem partia, & quia ist
et ibi q. 2. ex note infra disputatione & breviter ex-
gmas

Sect. II

Quid sit ens reale?

Suis q. est, in quo consistat ratio patrum, et ex-
istens entis realis in eo que aliquo modo abstractio
a creato, et increato, & subtilia, et accidente? Quare
non possumus melius explicare, quam tamen declarando,
et quodammodo eiuscetmodo, quia ratio illa entis in
eo est ipsius id abstractissimus, et simplicissimus,
et id perfecte definiti non potest.

Cuius q. aut est nominis verbale, ex ita significata
quod habet essentiam, & etiam ipsam inconcreto, preindendo a notione existentiae, & posteriori
durationis, & exercitiae, & exercendae, sive exercibilis,
ut unius significat id, quod habet uitam, & uitam ipsam in concreto preindendo a qualibet illius exercitio:
aut ens est participium verbi sum, et ita significat actu-
alem exercitiam ostendi, & essentiam ipsam, ut habeat
per suum actionem, & innotescat existentiam, & durationem
in aliqua temporis dura exercitiam.

Superest tamen explicandum, quod sic essentia
realis, ut perfecte concepiatur, quod sit
ens reale, sive habens essentiam realem. Quia ergo ist
potest explicari in ordine ad esse, & proprietas rei, cui
ius dicitur esse essentia, & in ordine ad noscum recipiendi,
et coquendi omnium. Primo modo loquuntur, ut sit
ex arte.

ex parte s. illa text. s., e: notat. *Vetus Th.* de ente, et
essia c. i. et quolibet 2. a. 4. et in hoc sensu vocari solet
1° prius, & radix invenientia oium dicum, et proprieta-
tum, qd recipiunt. 2° m^{is} si essia est essia et quidditas.
essia quidem in ordine ad multa recipiendi, et in hoc sen-
su id recipimus per essiam, qd t^e in uniusque recipi-
pimus, ut habet *Vetus Th.* de ente, et essia c. 2° dicitur
dictum in ordine ad modum loquendi appellatur, qd esse
sia est id, per quod se in ea qd sit sic.

Denique realitas, sententia realis, s.
explicavit pot^r per positionem ad entitatem
realis, et sic dicit id qd in sua exia n^o pendet obtinere
ad id: s. per positionem ad entitatem negativam,
sive ad nihilum, et sic dicit id, cui non sequitur
positura exia in rei na, qd illam de facto habeat,
qd sit aliqui habituum, sive possit habere; nam nichil
cum e id qd neque habet de facto exiam positivam, ne-
que habituum est aliqui neque habere pot^r.

*Vnde si entitas realis, qd de facto positi-
re n^o exit in rei na, de facto n^o sit aliqui, tunc n^o
potest esse loquendo vocari nisi, id dicit pot n^o
debet a ligio, qd quis recusa n^o sit aliqui actualis,
quod esse vocari aliqui est in aliquo futu-
rum, vel posibile, qd a nihilo adhuc distinguitur
in eo, qd tunc n^o habeat de facto exiam positivam in
rerum na, illam tunc aliqui habebit, s. habere
potest, quod nihil minime sit. *Vide Iuan. l.*
2. sect. 4. a n° 4.*

Contra ab aliis in libro de sententiis
sententia de sententiis de sententiis *opus 2.*

Disp. 2^a

De attributis entis realis inco*ri* Sect. 1^a

Quae sint entis realis attributa?

Suppono in primis ex hoc huius sensu, ex pho=
num huius dari aliquot in ente attributa. Sup=
pono 2°. huiusmihi attributa non posse esse enti=
tates positivas, q^{uod} n^{on} est de entia praecipiois
aut entitas positiva est ens, auctoritate de ratio, ex entia
accipitur entitas positiva est ens: et ideo has qua=
rumque entia proprietas appellamus attributa posita,
quam paces, q^{uod} noⁿ ea pacis video, tuncne aliquid,
q^{uod} rebus ab entia separata, attributum vero magis
dicat aliqd, q^{uod} esset potius tribus, quam innosci
nihil est. Suppono 3°. ex transcendentali co=
ter numerari, scilicet ens, res, aliqd, unum, non,
bonum: quorum quinque cum ente iuertuntur, negantur.

Nichilominus sit 3° cito: Tria omnia sunt
in ratione entis attributa, scilicet uera,
bonum, et unum. Ita sicut d. 3. sect. 2. d. n° 3.
cum alijs. Pr^{imo} q^{uod} haec tria cum ente ita iu=
vertuntur, ut habeant per seipsum ordinem, exuti=
litatem ad ipsius entis nam copiendam, et melius
a phis explicandam; ofent. Pr^{2o} q^{uod} aliq^{uo}

alio.

alia negationes & denegationes, q̄ possint exigitari, aut sub
in operis momenti ad p̄ficiam, ut in tribus & dictis
virtute saltem stinerentur.

Ob 1º aliq̄, et res his entis attributa; q̄d
plura. **N**eque aīs: nam taliquid signat
id, qd nō est aliquod esse, s̄c̄ aliquam entitatem, et ²⁵
distinguit ab ente, ac q̄d p̄ficiam recurrerit cum
ente; unde n̄ est illius attributionum: s̄ signat aliquid
et recurrerit cum alio attributu[m] entia numerata
ratio, scilicet cum uno, p̄ qd frat̄ habet ens indi-
visionem in se, et iter divisionem à quoniam aliud
ut patet. **N**esciendum p̄t id distinguere à modo h̄e
proprietas entis, q̄d non sit ei entis, cum non sit
entitatis realitas, q̄d non sit vera entia: p̄t autem
signat id, qd habet esse rationem, est frāt̄ ipsius ens,
et iter n̄ est entis attributum.

Ob 2º tria attributa numerata si entia
rationes; q̄d n̄ sunt attributa entis realib⁹.
Neque aīs: nam t̄z entia positiva non sint en re-
alia sunt, q̄d remire cogitante exiunt suo modo rex-
na, ut l̄ sui. Cuius constabit.

Ob 3º. attributa debent manifestare subiecti
perfectionem, si entia negativa nullam dicunt
perfectionem, q̄d eorū fisi. min. Nullam dicunt perfectionem
de frāt̄, in min. nullam dicunt arquicula, neque min.
Sic in dīs. Inaccessibilitas est nota, et propria. Pa-
tris, q̄d t̄z sit nota, arquicula in perfectionem p̄ficiam
tunc dicuntur.

Ob 4º. Veritas est primam, boni-
tas 2^m, unitas 3^m attributionum entis. Et
iudicium iudicatum n. o. et d. o. in p̄ficio, et iudicium. **D**icitur
veritas.

adde

res et habet esse ueram, ratiom, leinde perfectum, & conum, denique illigat una, & indicata in se, & diuisa in quous alio, alioqui unitas non est attributum entis uero, & perfecti, sed enim indicante accepti, & uerum illud sit, ut dictum.

¶ 4º Unitas est attributum abrum, ueritas, & bonitas sunt relativa, sed abra sunt priores, relativus; & 5º est Neo mai. Nam et ueritas, & bonitas sunt attributa abra negativa, sicut unitas, ut patet in suis locis.

Instabilis. Ideo ueritas est prior, quam bonitas, qd ueritas est in ordine ad illam, bonitas uero in ordine ad voluntatem, illam autem antecedit uolentem; qd sunt attributa relativa, Ne 60 art. Nam ideo ueritas est prior, qd prius est in re habere esse ratum, perq; immo id distinguunt a nichilo, & postea sequitur in eadem re quadam neceasq; explicatio per illa uerba / nichil deesse / in qua fratre constitutioritas transcendentia.

Sect 2^a

De primo enas attributo, qd est ueritas ...

Suar. d. 20. sect. 10 à no 24. reputatis quatuor etiam
enias de veritate transcendentali. (Ad hanc n. dictum
est in Supplemento loca q. i. de Operatione
itius a. 4. et 5.) suam, quia coiter habet, ita per-
plexer per quatuor etiam pponit, ut de ea re. o. du-
cimus uideant. Nam in prima etiam ita habet / Veri-

tae transcendentali, intrinseci dicit entitatem rea-
lem ipsius rei, que vera denominatio, ex parte illam
nihil ei intrinsecum, neque absum, neque re latum, ne-
que ex nā rei, nec sola ratione distinctionem addit / mar-
tim vero in 2^a itōe suadit / veritas transcendentali
li, sioniae entitatem rei inotando eo significem, seu
suptum istud, cui talis entitas conformatur / Et in quo
tali res representati, vel representari potest,
potest est / postea in 3^a itōe nū de nouo adiungent
sicut hanc veritatem explicari posse, & q̄ modum
aptitudinali, & q̄ main actuali, conformitati, addita
dimū, & ad creatum. Denique in 4^a itōe conclu-
dit / Hanc veritatem transcendentalē non esse per
gam denotionem extrinsecam, quanui, includat aliquo mo-
do, seu inotet coniunctionem alterius rei, unū illa resul-
tat.

Ecce tibi mentem Guar. de hac se satif-
ficiam, et inexactam: nam in 1^a itōe dicimus
nihil adhuc s̄ entitatem rei, neque ex nā
rei, neque sola ratio distum: in 2^a ueritatem ad-
dere supra entitatem in rotationem significi, in q̄
representari potest. Ergo modo & illa inotatio est
aliqua, & sic nihil: n̄ est aliqui, iam uerita alii-
quis addit supra entitatem rei, sal ratio distin-
tum: si est nihil, ueritas nū est, qd Guar. nota
dicit; o^o itōes ipsius non ēne accordant.

Contra in 5^a itōe dicit ueritatem esse ifor-
mitatem ad istum, et in 4^a itōe docet
non esse denominatio non mere extrinsecam, quan-
uis includat, & inotet aliqui extrinsecum. Si haec
non uidentur itē dicta de primā itōem, in qua

tuit

dicit ueritatem nō addere supra entitatem rei, nec
sola ratiō distin̄, nam iſomia ad illam, aut nō
est, aut si aliq̄ est, distin̄ est sicut ratio ab entitate rei:
qd̄ est in 4ª cōe in inuari uideā, dum dicit̄ eam de-
nominādē non esse mēre extinſecā, vñ ab aliq̄
frā intrinſeca saltem per radēm dēſta deriuari neq̄;
se est, q^a denominat̄ positiva conformitat̄, quae sit
intrinſeca, non potest nisi à p̄a intrinſeca deriuari,
q^a ut sic attributum, debet alio modo saltem per
rationem distingui à subto, cui attribuit̄.

Vñ Guar. si dicit ueritatem esse denominatiōnēm
positivam intrinſicā, debet redere, qd̄ pueniat
à p̄a intrinſeca subto; et p̄ceā, si dicit̄ esse attribu-
tum, debet ad mittēre, quod̄ se lēm per rationem dis-
tinguat̄ à subto, cui attribuit̄, q^a vñ non attribuit̄
sib̄ manens oīo idem; attributio n̄, ut patet ex ip-
sa uocaboli notione, est unus ad alterum tribu-
tio. Vides tñ Guar. illoſere, qd̄ ratio ueri non
intrinſeca subto, ut patet ex illius verbi in d. io.
sect. i. n. 19 in p̄io q^a Vñ, inquit, ratio ueri trans-
cendentia, non supponit op̄ie in obto.

Vere quidem, et argutē Turtardus inelle-
tā d. 17. sect. i. § 2° / De vero, inquit,
multa falſo dicunt et c. A. / qd̄ uidene est agud
Guar. citatum, et Molinam i. p. 3. q. 16. b. 1. et 3. Vas-
ques ibi d. 17. clareolum in 1° dist. 19. p. 3. et
a. 1. et agud ipsum Turt. q̄jē citatum, qui § 4. et §
17. falso dicunt coen̄ ēē quod ueritas transcenden-
tialis sit rei cognoscibilitas, sicuti est, et denomina-
tio mēre extinſecā deriuata à cognit̄ uera; et
ita interpretat̄ Augustinum, sanctum P̄p. Cæt;

Guar.

Suar, Nob., Varg, & alio.

Probat 1. q^a oī res est cogitabilis eo modo, quo est. In hanc verem/verum doctores usurpant ad sic nādam eam cogitabilitatem, ut patet lex eōi unū, q^d est. Negatiū min. q^a si veritas bāgienditib^z numeret ex cōsilio vera frāt^z, sine ex veritate frāli cōsilio, daret manifestus circulus, nam cōsilio dicit uera, q^a res est uera; q^d si re dicat uera, q^a cōsilio est uera, & quia res ipsa terminat cōsiliū ueram, dabili manifestus circulus, ut patet: nam ideo est verum currere Petia, q^a iudicium mēnū de illius cursu est uerum; et ideo mēmū iudicium est uerum, quia pessas uere currit.

Bent q^a et si per impossibilitatem est possiblē aliqua cōsilio, adhuc in aurum est uerum aurum, q^d bent est uerum Deus: et ideo cōsiliū iudicium lib. 2. Soliloquio 9. c. 5. attēndens ad hanc rationem probat illam ueri despicēm^z. Verum est, qd ita se habet, ut uideat cognitorū, sine lit, possit que coiurare/ sicut n. infert. S. C. f interrogacionem / Non erit cor uerum, qd nemo potest cogitare? / qd qui absurdū se multe in commoneat affectū, ut aliam querat ueri despicēm^z, quam in hunc modum breviter apponit. Verum est id, qd est / unde male citatur. Fortado p̄ sua misia, ex eōi, quāsi stet cōsiliū. Et prima illa ueri despicē, quam repbat.

Probat 2°, q^a falso est id, qd apparet id, qd non est, & qd cogitabile est aliter atque exz, sed uerum est oppositum falso; qd uerum ē id, qd apparet id, qd est, & qd cogitabile est, si cūti est. Dicit mai. Falso est id, qd apparet id, qd.

7.

iv. qd non est, dicitur, qd imitatur aliquo, qd non est,
nisi maius: qd co*c*ibile est aliud atque est, negat maius.
Nam h^{ic} falsum sit co*c*ibile ab aliud atque est, non
convenit falsitas in ea p*ro*p*ri*ster co*c*ibilitate,
qd in quadam imperfecta imitatione alterius rei,
ad quam res, q*d* dicitur forma uidebit accedere.

Probata 3^a Guar. citatus, n*o*. 27., q*d* o*c*
ens reali aptum natum est facere de se uer-
ram ascensionem; q*d* mit impedit, quoniam hoc
aptitudo possit non ueni, & ueritatis significari.
Locutio istia: hoc n*o*. aptitudo non debet appellari
ueritatis, sed co*c*ibilitatis, ut recte notauit Alaz-
redius citatus a 2., quod est et quodam p*ri*p*ri*etas
en*t*is realis, q*d* sequitur ueritatem, q*d* nihil co*c*ibili-
tate est, nisi uerum sit, nec aut uerum est, ni-
ci sit realis: v*n* euidentes affirmati nostra via
de ente rati*o*, quam docimus in supplemento h*o*:
p*o* 4 q*d* l*a* i.

Non nulli somissa cum Sancto Thom*a*,
ut ipsi putant, q*d* a ueritate a*cc*e*s*, inter-
quod est ap*ro*positus in 1° dist. 19. q*d* 3. C*to*x. 3., Son-
cina, b*o* c*le*ta q*d* 17. Sane h*ic* tractu*m* de trans-
cendentibus c*o* s*u* existimant ueritatem esse p*ri*-
p*ri*etas reali ab*st*am uirtute distam ab ente
reali. Probadit esse reali, q*d* ens esse uer-
rum non est a liquido fictum; hoc n*o*. ipsum no-
men ueritatis excludit: neque res ex illa, sed
ex se ipsis sunt uera: per am*pli* Deus, in quo ueritas
est maxima perfectio, et mensura ueritatis creata:
qd non sit relativa constat ex dictis: esse uiru*o*dis-
tam fieri ex cui modo concipiendi, et explicitandien-

uerum.

et verum diuersis definitionibus. Ita si modi in loco
falsa est, ut constabat ex nostra etate, et ex argu-
mentis solioe, quod ens substantia quavis entitate re-
ali positiva illigitur esse verum; et hoc. Deinde et
ipius alicuius positivi est ipsius alicuius entitatis non
verum proprietas, et hoc est.

Molina t. p. q. 16. d. 2. c. Varg. d. 11. cum
burando Capro 6, Caelano, et alijs à Guar-
ciano ubi supra n. 9. uidentur existimare veritatem
consistere in quadam relacio rationis ad illam: Id faci-
le reiiciunt, quod ante omnem actionem illius aurum est ve-
rum aurum, et non aqua calidum: et hec est ne-
rumpens, et non falsum. In qm' Ante 6. et hie
dixit verum non esse in rebus, sed in mente, de veri-
tate formaliter quoad denominationem, et simpli-
ci, sine complexa diligenda est.

Alioquin, ut hoc inveniunt existente, dicunt
eam relationem plenaria esse realem, ni-
minum qm' extrema reactio exiuntur. Ita Bonacina,
et Sauleius citati, necnon Ferrariensis, i. 5. centes
c. 60, et faveat s. Thomas q. 1. de Veritate a. 2.,
et lib. 1. de Interpretatione lectiones 3.: Id hanc
iniam bene refutat Guar. citatus n. 11: tum q.^a
tali relacio in Deo esse non potest, cum eni in Deo
sit veritas transiens: tum et q.^a si talis re-
lacio non semper esset realis, tam non conueniret ve-
ritas transiens, si ente reali. Deinde q.^a si da-
rebi talis relacio esset ad illam conscientiam, qd refe-
ratum est q. & Probat 1. Denique q.^a illa relatio,
cum esset præ aliqua positiva a liquo modo dista-
ta ente eodem modo repugnaret, atque prædicta,

quam

quam Thomistæ admittunt, ut dictum est s^o §
Nostri, etc.

Sit nostra, et unica et^o: Veritas trans-
 cendens est negatio falsitatis. **P**ro i^o. q^on^o
 est p^oz aliqua positiva, sive ab^og^o, s^o relativa sive
 realis, s^o rationis, s^o dista ab ente, sive indista,
 s^o intrinseca, sive extrinseca, ut patet ex dictis, o^o
 solum superest aliqua negatio, quae non potest
 esse alia, nisi negatio falsitatis. **P**ro 2°. q^o dicitur
 tamen aurum est uerum aurum, q^o non est falso, sive
 metaphoricum, aut apparen^o, et id solum equus est ue-
 rus equus, q^o non p^ont, aut salpax, s^o apparen^o, o^o
 per solam nequidem apparentiam, s^o falsitati, salpax
 ueritas transcendens.

Pro 3° ex eo modo loquendi, et incipiendi, si
 n^o roges hominem, q^o aurum sit uerum au-
 rum, re^o, q^o non est fiction, falso, aut apparen^o, n^o
 uero q^o de eo dari potest uera cordo, alle q^o est con-
 forme idea Diuina; etc. **P**ro 4°, q^o si ueritas
 transcendens est aliqua forma re^oli positiva,
 potest uenire ex reale, aequali et illi uiret attribu-
 tur eni^o reali, o^o et potest uera p^o aliquam ar-
 blem primi, de qua rediret ead q^o, s^o sic de ceteris
 in infinitum, o^o etc.

Ob i^o. Veritas declarata, et significans no^e
 positivo; o^o non ē negatio. **N**eo etiam:
 Nam in eo inicia unicas est negatio divisionis, et q^on^o
 significans no^e positivo: neque nouum est apud
 nos positiva significare noib^oz negationis, et nega-
 tiva positivis, ne sapere uite arte, q^o ex iam p^o se,
 q^o in eo inicia est alijs positivum, semper explicare in-
 dicavit q^o negationem extende in alio.

Ob 2° falsitas est negatio, si non datur
negatio rei sois; qd' ueritas non est negar-
io falsitatis. Certe maiorem huius arguendi adeo difficultate
sensit & Augustinus citatus c. b., ut fateatur nu-
quam alias se in tam magnas angustias coniectum,
neque tantam caliginem pertulisse; eam tñ negare
debet, cum dicat falsum esse w. qd' habet sicut uidi-
nem ueni, ex eogo uero simile sit. 3. inquit, et
ille falsus caro est, ex eogo sibi uero est / Enfabi-
litas non est negatio, si immitatio cum aliqua appa-
rentia, ex sp̄e eius rei, quam res falsa immitati: vo-
falsa, propheta est, qui quasi Dei instrumentum alii
qua futura prouinciae: falso aurum est, qd' p̄fecta
uersi auri uixorem, ex tribuendem, ut auricalchum.

Nam si falsitas esset negatio debita per-
fectionis, ut cum coi uult suar. citatus n.
48, et d. q. sect. t. n. 6, ubicunque reperiens tan-
tum negatio, reperiens, un' n' minus laetus est per falsu-
m aurum, quam auricalchum, cum neque laetus ne-
que auricalchum habeat debitam auro perfectiōem,
id aut coi horum sensur, ex sermoni repuonat, ne-
mo n' unquam putauit, aut dicit capidem esse au-
rum, cum tñ plenius sequitur existimari, qd' auri-
calchum sit aurum p̄f imitationem, & apparenti-
am, ex tribuendem ueri auri.

Imo potius addo qd' falsitas fratre loquendo
dicere negationem perfectionis, ad huc in uerita-
non esset negatio negatio, quia non opponere falsitati
fratre sumpta, si falsitati fundamentali, i. entita-
ti positiva, ad quam sequitur negatio perfectionis, sine
falsitas ipsa fratre sumpta; sicut in fratre dicendum est

De Unitate

Sect 3^a

De 2° entis attributo, qd est bonitas.

In hac q^e non minori pertinacia nobis certandum est i^e eodem aduersario. L^ege Smar. d. 10. U. 55 c. p. q. 5., et Molin ibi d. unica, e^r Basq. d 23. Val. T. i. d. 1. q. 6. Tert. in Metta d. 7. sect 3. c^r 4.

Ducent i^e bonitatem, q^e sit attributum entis, non posse esse aliquam entitatem realem absam, & respectivam ullo modo ab ente distam; neque aliquid rationis ut patet ex argumentis, quibus i^e probatum est de veritate sect. precedenti d^r & Nominal.

Acte 2° bonum trahiriare id, qd perfectum, & id, qd prius: id modo definiti. Id, nihil deest in suo ore, & alio non vocat, & solum in se 2° modo definiti. Id, qd i^r alteri, & i^r de eo, bonum alterius. Deinde bonum integrum, & perfectum, & est tale episitus, & hoc modo recurrunt cum ente, & nullum est ens, qd non habeat totam suam episitum: & est tale integratior, & denique accentuatus, & his duobus modis non diversiter cum ente, q^e enim potest esse sine pede, & homo sine stria; ut alter manus, alter nasus viceret, & uterque imperfectus, ille integratus, iste accentuatus, qd pars integrans, illi defecit, hinc accentus. Denique bonum alterius sine ratione, & est honestum, quod i^r non motu. & deletabile, qd i^r non sentitur: & utile, qd i^r utriusq;

in ordine.

in ordine ad alios cum explicitis bonis comparanda.
Dico 1° nullum ex predictis bonis est bonum
per ordinem ad appetitum, & voluntatem. Et
1° q^o sicut 3° dicimus est de vero, daret circulus
nam res esset bona, q^o amari, & amare, q^o no
na est. 2° q^o Deus esset bonus, quoniam nullus
est appetitus, aut voluntas possibilis, q^o ordine ad ap
petitum, & voluntatem non constituit semper praece
rendentaliter bonam.

Ob i^o q^o verum de per ordinem volunt
um bonum q^o ordinem ad voluntatem. Ne
go an, ut patet ex sec. precedent. Habet tñ ob
sum bonum amabilitatem, & appetibilitatem in
ordine ad voluntem, sicut obtinuerum habet intelligibili
tatem in ordine ad illum; et id bonum honestum
definitur in ordine ad nam voluntem, & selectabile in
ordine ad sensitivam, bonitas tñ non consistit in ea
amabilitate, & appetibilitate, sicut color non con
sistit in visibilitate, neque sonus in auditibilitate,
ut perse patet; qd ingeniose notauit Caetanus
c. p. q. 5. a. 1.

Dico 2° bonitas alteri, & bonitas ieiunior
non est attributum entis. Est s^o suar
citatum sec. 1. n. 14. Pot tñ l^o, q^o attributum,
& p^o p^o dicit perfectionem subiecti, non uero alter
ius; at esse bonum alteri est esse perfectione
alterius, ut patet; q^o eti. 2° q^o verum fac
iat ens ab eo illum intelligibile, q^o bonum debet
facere ens ab eo appetitu amabile, & appre
hensibile: id autem non facit bonitas alteri, q^o q^o
mihi bonum est, alteri est malum; q^o eti.

Ob 2°